

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" ได้นำเสนอผลเป็นขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอในตารางที่ 1 คือ

ตารางที่ 2 สถานภาพของครูสังคมศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	50	20.49
	หญิง	194	79.51
2	อายุ		
	21-25 ปี	-	-
	16-30 ปี	16	6.56
	31-35 ปี	78	31.97
	36-40 ปี	79	32.38
	41-45 ปี	28	11.47
	46-50 ปี	25	10.24
	51 ปีขึ้นไป	18	7.38

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
3	วุฒิทางการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4	1.64
	ปริญญาตรี	203	83.20
	ปริญญาโท	36	14.75
	เปรียญธรรม 6	1	0.41
4	ประสบการณ์ในการสอน		
	2-5 ปี	3	1.23
	6-10 ปี	57	23.36
	11-15 ปี	107	43.85
	16-20 ปี	34	13.93
	21-25 ปี	15	6.15
	26 ปีขึ้นไป	28	11.48
5	ระดับที่สอน		
	ม. 4	84	34.42
	ม. 5	52	21.31
	ม. 6	57	23.36
	ม. 4-5	16	6.56
	ม. 4-6	12	4.92
	ม. 4-5-6	9	3.69
	ม. 5-6	14	5.74

จากตารางที่ 2 ปรากฏว่า ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 79.51 เป็นเพศหญิง ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 32.38 มีอายุระหว่าง 36-40 ปี และรองลงมาคือร้อยละ 31.97 มีอายุระหว่าง 31-35 ปี ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 83.20 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 43.85 มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 11-15 ปี และครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 34.42 สอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูสังเกตการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียน
ผลการวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของครูสังเกตการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียน โดย
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของครูสังเกตการณ์		
		χ	S.D.	ระดับ
1	<u>ความรับผิดชอบ</u> กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน			
	1.1 ให้นักเรียนรวบรวมงานส่งให้ตรงตามเวลา	3.52	0.60	มาก
	1.2 ให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ผู้นำกลุ่มในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา	3.18	0.71	มาก
	1.3 ให้นักเรียนเป็นผู้ดูแลความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเรียนในแต่ละวัน	3.43	0.60	มาก
	1.4 ให้นักเรียนเป็นผู้จัดบอร์ดข่าวประจำสัปดาห์ภายในห้องเรียน	3.31	0.64	มาก
	กิจกรรมนอกห้องเรียน			
	1.5 ให้นักเรียนช่วยงานที่สามารถทำได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.31	0.61	มาก
	1.6 ให้นักเรียนเป็นผู้ดูแลรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน	3.27	0.72	มาก
2	<u>ความมีคุณธรรม</u> กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน			
	2.1 ให้นักเรียนช่วยเหลือด้านการเรียนแก่เพื่อน ๆ โดยการให้คำแนะนำ อธิบายเนื้อหา สรุปบททบทวนก่อนสอบ	3.08	0.62	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของครูผู้สอน		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	2.2 ให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบในการสอบ ทุกครั้ง	3.52	0.56	มาก
	2.3 ให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนในห้องเรียนที่มี ปัญหา เช่น ให้อ่านหนังสือ บริจาคอุปกรณ์ การเรียน กิจกรรมนอกห้องเรียน	2.95	0.62	มาก
	2.4 ให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ ส่วนรวม เช่น การพัฒนาความสะอาดของ โรงเรียน การพัฒนาชุมชนเนื่องในวันสำคัญ ฯลฯ	3.31	0.60	มาก
	2.5 ให้นักเรียนจัดกลุ่มช่วยเหลือสังคมและชุมชน เช่น บริจาคหนังสือ เสื้อผ้าให้แก่โรงเรียน ในชนบท	3.19	0.65	มาก
3	<u>ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์</u> กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน			
	3.1 ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดจัด กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา	3.12	0.68	มาก
	3.2 ให้นักเรียนเสนอแนะกฎระเบียบหรือวิธีการ ต่าง ๆ ที่จะทำให้ห้องเรียนเป็นระเบียบ เรียบร้อยขึ้น	3.18	0.70	มาก
	3.3 ให้นักเรียนเขียนบทความ คำขวัญ เพื่อเสนอ แนวคิดในการแก้ปัญหาในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา เช่น ปัญหาป่าไม้ในเมืองไทย	3.11	0.71	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของครูผู้สอน		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ
	กิจกรรมนอกห้องเรียน			
	3.4 ให้นักเรียนจัดกิจกรรมพิเศษในรูปแบบต่าง ๆ	3.01	0.71	มาก
	3.5 ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดและสร้างสื่อ การเรียนการสอนโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่ใช่ แล้วหรือหาได้ง่ายในห้องเรียน	3.06	0.79	มาก
4	<u>การมีมนุษยสัมพันธ์</u>			
	กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน			
	4.1 ให้นักเรียนทำรายงานเป็นกลุ่มในการเรียน การสอนวิชาสังคมศึกษา	3.31	0.57	มาก
	4.2 ให้นักเรียนเล่นเกมหรือแสดงละครร่วมกัน ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา	2.77	0.74	มาก
	4.3 ให้นักเรียนจัดตั้งกลุ่มวิชาการทางสังคมศึกษา ประจำห้องเรียน	2.72	0.80	มาก
	กิจกรรมนอกห้องเรียน			
	4.4 ให้นักเรียนจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมทำหนังสือพิมพ์ หรือเอกสาร เพื่อ เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ ทางวิชาสังคมศึกษา	2.70	0.84	มาก
	4.5 ให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคมศึกษา ร่วมกับนักเรียนในโรงเรียนอื่น หรือโรงเรียน ในกลุ่ม	2.75	0.79	มาก
5	<u>การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</u>			
	กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน			
	5.1 ให้นักเรียนค้นคว้าและรายงานตามหัวข้อที่ ได้รับเพื่อนำมาอภิปรายร่วมกัน	3.34	0.61	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
	5.2 นักเรียนฟังข่าวแล้วสรุปแนวคิดให้เพื่อนฟัง	3.28	0.65	มาก
	5.3 ให้นักเรียนประเมินผลงานต่าง ๆ ทั้งของตนเองและของผู้อื่น	2.94	0.71	มาก
	5.4 ให้นักเรียนอภิปรายในหัวข้อที่น่าสนใจของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา	3.14	0.70	มาก
	กิจกรรมนอกห้องเรียน			
	5.5 ให้นักเรียนจัดกลุ่มรับความคิดเห็นของสมาชิกในชุมนุมสังคมศึกษา	2.73	0.89	มาก
	5.6 ให้นักเรียนจัดประชุมคณะกรรมการชุมนุมหรือคณะกรรมการของชั้นเรียน โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น	2.88	0.87	มาก
6	<u>ความเชื่อมั่นในตนเอง</u>			
	กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน			
	6.1 ให้นักเรียนออกมาสรุปผลการอภิปรายปัญหาที่ได้ศึกษาหน้าชั้นเรียน	3.14	0.69	มาก
	6.2 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นทั้งเห็นด้วยหรือคัดค้านกับเพื่อนหรือครูผู้สอน	2.96	0.79	มาก
	6.3 ให้นักเรียนที่มีความรู้หรือเข้าใจเนื้อหาที่กำลังเรียนออกมาอธิบายให้เพื่อน ๆ ฟัง	3.13	0.63	มาก
	6.4 ให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยทุกครั้งเมื่อจบบทเรียน	3.45	0.59	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ
	กิจกรรมนอกห้องเรียน			
	6.5 ให้นักเรียนสมัคร เข้าแข่งขันตอบปัญหาในหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ	3.31	0.63	มาก
	6.6 ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์ผู้มีความรู้ในสาขาต่าง ๆ แล้วมาสรุปให้เพื่อนฟัง	2.79	0.78	มาก
	6.7 ให้นักเรียนเข้าร่วมประกวดหรือสาธิตมารยาทในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันเด็ก-แห่งชาติ ฯลฯ	3.21	0.67	มาก
7	<u>ความสามารถในการตัดสินใจ</u>			
	กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน			
	7.1 ให้นักเรียนเป็นผู้แก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่ครูเป็นผู้กำหนดให้	3.07	0.72	มาก
	7.2 ให้นักเรียนแสดงการตัดสินใจด้วยตนเองจากบทบาทสมมุติที่ได้รับ	3.09	0.68	มาก
	7.3 ให้นักเรียนตัดสินใจเลือกหัวข้อที่จะศึกษาด้วยตนเอง	2.93	0.80	มาก
	กิจกรรมนอกห้องเรียน			
	7.4 ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภานักเรียน	2.93	0.81	มาก
	7.5 ให้นักเรียนมีอิสระในการตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมต่าง ๆ ตามความสนใจ เช่น ชุมนุมสังคมศึกษา ชุมนุมศาสนาและวัฒนธรรม ฯลฯ	3.45	0.59	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
8	<u>การวางแผน</u> กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน			
	8.1 ให้นักเรียนกำหนดแผนการปรับปรุงสภาพ แวดล้อมภายในโรงเรียน	2.93	0.69	มาก
	8.2 ให้นักเรียนวางแผนการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของแต่ละบทเรียนล่วงหน้า	2.79	0.82	มาก
	8.3 ให้นักเรียนเสนอโครงร่างของการทำ รายงานวิชาสังคมศึกษา	2.85	0.75	มาก
	กิจกรรมนอกห้องเรียน			
	8.4 ให้นักเรียนร่วมกันทำแผนการจัดกิจกรรม ตลอดปีของชุมนุม เช่น ชุมนุมสังคมศึกษา ฯลฯ	2.89	0.80	มาก
	8.5 ให้นักเรียนประชุมปรึกษาเพื่อจัดนิทรรศการ เนื่องในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา ฯลฯ	3.26	0.65	มาก
9	<u>ความมีเหตุผล</u> กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน			
	9.1 ให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลมาใช้ประกอบ เหตุผลในการวิเคราะห์วิจารณ์ในเรื่องที่ เรียน	3.16	0.69	มาก
	9.2 ให้นักเรียนแสดงเหตุผลประกอบในการตอบ คำถามของครู	3.25	0.66	มาก
	9.3 ให้นักเรียนประยุกต์ใช้วิธีการสืบสวนสอบสวน ในการหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ	2.89	0.79	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
10	กิจกรรมนอกห้องเรียน			
	9.4 ให้นักเรียนจัดกิจกรรมไต่ว่าที่	2.68	0.83	มาก
	9.5 ให้นักเรียนจัดอภิปรายหัวข้อที่เป็นประเด็นปัญหาทางสังคมศึกษา	3.01	0.72	มาก
	<u>ความมีจิตใจเข้มแข็งของตน</u>			
	กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน			
	10.1 ให้นักเรียนติดตามเหตุการณ์ที่สำคัญในปัจจุบันจนกว่าจะได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ	3.22	0.67	มาก
	10.2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือรายงานเป็นประจำและให้ปรับปรุงผลงานที่ผิดพลาดจนกว่าจะถูกต้อง	3.14	0.66	มาก
	10.3 ให้นักเรียนติดตามประเมินผลการพัฒนาการเรียนวิชาสังคมของตนเองให้ดีขึ้น	3.05	0.69	มาก
	กิจกรรมนอกห้องเรียน			
	10.4 ให้นักเรียนฝึกแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของกลุ่มหรือของชุมนุมสังคมศึกษาจนกว่าจะได้ผล	2.96	0.69	มาก
10.5 ให้นักเรียนจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการหารายได้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของชุมนุมหรือชมรมสังคมศึกษา	2.70	0.85	มาก	
	รวม	3.08	0.75	มาก

จากตารางที่ 3 ปรากฏว่า ครูสังเกตศึกษาเห็นด้วยมากกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียน 10 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีคุณธรรม ความกตเวทิตาเริ่มสร้างสรรค์ การมีมนุษยสัมพันธ์ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการตัดสินใจ การวางแผน ความมีเหตุผล และความมีจิตใจเข้มแข็งอดทน ทั้งโดยส่วนรวมและในรายละเอียดตามที่ผู้วิจัยเสนอทุกข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียน
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำของ
 นักเรียนของครูสังกัดศึกษาจากแบบสอบถามแบบปลายเปิดเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียน ครูสังกัดส่วนใหญ่มีความ
 คิดเห็นเรียงตามลำดับความถี่ ดังนี้

1. นักเรียนไม่กล้าแสดงออก ขาดความคิดสร้างสรรค์และไม่กล้าที่จะแสดง
 ความคิดเห็นของตนเอง (119 คน)
2. นักเรียนไม่กล้าตัดสินใจ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง (94 คน)
3. บุคลิกภาพและความพร้อมของนักเรียนเองที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำ
 (66 คน)
4. นักเรียนขาดความรับผิดชอบไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบไม่มีวินัยในตนเอง
 (49 คน)
5. เวลาในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ เพราะเนื้อหาในหลักสูตรมีมากเกินไป
 การที่จะจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนจึงทำไม่ได้เต็มที่ (36 คน)
6. นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมน้อย เพราะไม่ค่อยเห็นความ
 สำคัญของวิชาสังคมศึกษา (24 คน)
7. ครูไม่ให้ออกสาได้แสดงออกและตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่ให้ความ
 เชื้อถือและไว้วางใจ โดยครูจะเป็นผู้เสนอแนวความคิดให้กับนักเรียนเอง (15 คน)
8. ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาความเป็นผู้นำให้กับนักเรียน โดยจะขึ้นอยู่กับ
 ความสนใจ และนโยบายของครู ผู้บริหารของแต่ละคน (9 คน)
9. ระบบการบริหาร และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา
 ความเป็นผู้นำของนักเรียน นโยบายของโรงเรียนมักจะไม่ให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างเต็มที่
 เพราะกลัวว่านักเรียนจะมีอิสระมากเกินไป (6 คน)

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนของครูสังกัดศึกษาจาก
 แบบสอบถามเรียงตามความถี่ดังนี้

1. ครูควรให้ออกสาได้กับการแสดงออกทั้งด้านการแสดงความคิดเห็น
 การร่วมปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ โดยครูจะต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน และให้

ความอบอุ่นใจกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ (91 คน)

2. ครูควรฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความคิดสร้างสรรค์โดยฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม หมุนเวียนกันทำหน้าที่ผู้นำกลุ่ม (87 คน)

3. ทางโรงเรียนและครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นผู้นำของนักเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ได้อย่างเต็มความสามารถ (54 คน)

4. ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาในวิชาสังคมศึกษาให้มีกิจกรรมส่งเสริมความเป็นผู้นำของนักเรียนเพิ่มขึ้น โดยลดเนื้อหาทางด้านทฤษฎี และจัดเนื้อหาทางด้านเสริมสร้างประสบการณ์ให้มากขึ้น (32 คน)

5. ครูและผู้เกี่ยวข้องควรให้รางวัล คำชมเชยนักเรียนที่มีความสามารถ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือคำเนิงานต่าง ๆ ชี้แนะในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับบุคคลสำคัญต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตน ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตัวอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และทำตัวเป็นผู้นำที่ดีแก่นักเรียนด้วย (18 คน)

6. การพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนควรจะต้องได้รับการร่วมมือจากหลายฝ่าย ตั้งแต่ครอบครัว ครู และผู้บริหารทุกระดับ ตลอดจนนโยบายของการศึกษา ควรให้ความสนใจ และเห็นความสำคัญของด้านนี้ และจะต้องฝึกฝนอย่างต่อเนื่องทุกระดับ (12 คน)

7. ควรให้นักเรียนทำงานอย่างมีระบบแบบแผน และติดตามผลงานของตนเอง อันจะเป็นการฝึกความรับผิดชอบและส่งเสริมให้เป็นผู้มีเหตุผลและทำงานอย่างมีแผน (7 คน)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย